

LUNDS
UNIVERSITET

Institutionen för psykologi

Hiphopens betydelse för en grupp unga tjejer i förorten

Annika Görander

Sarah Hansen Karaduman

Kandidatuppsats (15hp)

HT 2014

Handledare: Marie Bergström

Examinator: Ingela Steij Stålbrand

Abstract

The aim of this bachelor thesis is to investigate how girls from a multicultural area in the south of Sweden are affected by the music that they listen to.

The thesis was made with a qualitative method with surveys, interviews and analysis of music lyrics made by the artists that the girls listen to. The participants was found through youth centers in the area where we wanted to perform the research. After assessing our material with the help of social constructivist theories, we found that the girls are affected by which music they listen to. They also consciously pick out the artists and songs where they can recognize themselves and their surroundings. The music also influences the way that the girls are thinking and talking about themselves and their surroundings.

Keywords: Music, hiphop, girls, youth culture, multiculture, suburb.

Sammanfattning

Syftet med denna kandidatuppsats är att undersöka hur tjejer från ett multikulturellt område i södra Sverige blir påverkade av den musik de lyssnar på.

Uppsatsen är en kvalitativ studie, där enkäter, djupintervjuer, samt analys av de låttexter tjejerna uppgav att de lyssnar på, använts. Deltagarna i studien hittades genom olika ungdomshus i det område vi valde att utföra forskningen i. Efter att ha gått igenom vårt material med hänsyn till socialkonstruktivistiska teorier fann vi att tjejerna blir påverkade av den musik de lyssnar på. De väljer också medvetet ut artister och låtar som de kan känna igen sig själva och sin omgivning i. Musiken påverkar också hur tjejerna tänker och talar om sig själva och sin omgivning.

Nyckelord: Musik, hiphop, tjejer, ungdomskultur, multikulturell, förort

Introduktion

Bakgrund

Då tidigare forskning kring hiphopens påverkan på unga individer i segregerade områden främst har undersökt killar (Sernhede, 2002, 2010), var vi intresserade av hur tjejer kan tänkas påverkas. Enligt feministiska teorier är detta ett återkommande tema inom forskning, där intresset fokuseras på männen som får stå för det normativa, medan kvinnan är det som avviker från normen (Magnusson, 2002, Magnusson & Marecek, 2010). Vi har därför valt att belysa tjejers upplevelse av hiphop, då detta, trots att det berörts i tidigare forskning (Sernhede, 2002; Werner, 2009), är ett område som det finns ytterst lite forskning om.

I *Alienation is my nation* (2002) undersöker Ove Sernhede unga killars förhållande till hiphop och den kultur som växt fram kring hiphopen i Angered i Göteborg. Han tar upp att kulturer som unga utvecklar kan visa de samhällsliga problem som ligger under ytan, och på så vis aktualisera dem. Han menar att hiphopkulturen och musiken skapar en möjlighet att kommunicera den egna livssituationen till andra, och att denna möjlighet är en viktig del för att synliggöra och ändra på integrationsmönstren. Sernhede har i sitt fältarbete undersökt både killar och tjejer, men då tjejerna inom hiphopkulturen var så få har han valt att fokusera på killarna. Han tar dock upp att de tjejer han intervjuat inte identifierar sig med sitt bostadsområde på samma sätt som killarna och att tjejerna anser att killarna låser in sig i positioner som skapar stereotyper. Frågan uppstår då hur tjejers förhållande till hiphopen ser ut och hur de använder musiken.

I boken *I en klass för sig* (2003) tar Fanny Ambjörnsson upp vad som är en korrekt feminin identitet, någonting som hon menar är både historiskt rotat och reproducerat i det dagliga livet, och detta kallar hon för *normativa feminiteter*. Med detta begrepp menar Ambjörnsson att det finns olika typer av feminitet som har olika värde och status. Genom att inta positionen som respektabel, heterosexuell och omvårdande får unga tjejer en högre status än om de positionerar sig som t.ex. slampiga, homosexuella eller pojkgiga (Ambjörnsson, 2003; Lindgren, 2009). Att positionera sig som något av det senare är dock även det ett sätt att skapa sig en identitet, även om det inte är en normativ, alltså av samhället helt accepterad, identitet.

Ann Werner tar i *Tolerant, fri och feminin! – Tonårstjejers musikmak och skapande av identitet* (2009) upp hur tjejerna delar in musiken i olika kategorier som visar på olika positioneringar. Dessa kategorier innebär vad som är rätt och fel att lyssna på utifrån hur man vill positionera sig i hänsyn till genus och etnicitet. Det pratas här

om att det är feminint att lyssna på mjuk musik som R&B och pop, medan det anses maskulint att lyssna på "för hård hiphop". Båda dessa studier visar att musik och identitetsskapande hänger samman och att unga tjejer använder musiken till att positionera sig.

I forskning kring identitetsskapande har individer i tonåren stått i fokus, och Lindgren (2009), Sernhede (2002) och Werner (2009) har visat att musiken kan vara en viktig del i detta och kan fungera som ett verktyg i skapandet av en vuxen identitet. Vi har valt att titta på hur detta går till, framförallt i en multikulturell miljö. Lalander och Johansson (2007) tar upp hur identitet inte behöver vara en homogen etnisk tillhörighet utan är betydligt mer komplex, därför var det intressant att utföra en undersökning i ett område där individer från en mängd olika kulturer bor.

Begrepp

Förort: Betecknas enligt Nationalencyklopedin som "avgränsat samhälle eller bostadsområde inom en större stadsregion." Vi använder Sernhedes (2002) definition av ordet förort som en beskrivning av ett område eller en stadsdel som är segregerad från det svenska majoritetssamhället.

Genus: Här menas de socialt och kulturellt konstruerade tolkningarna av de biologiska könen man och kvinna, och de stereotyper som dessa tolkningar skapar (Ambjörnsson, 2003; Ganetz et al., (red:er) 2009; Magnusson, 2002).

Ghetto: Betecknar inom amerikansk hiphop ett segregerat område (Jaffe, 2012). Vi använder ordet förort, då vi anser att det passar bättre på det område som undersökningen utförts i, utifrån Sernhedes definition av begreppet. Deltagarna använder dock ordet ghetto när de pratar om sitt och andra områden där det bor mycket invandrare och där det förekommer mycket kriminalitet.

Hiphop: Definieras enligt Urban Dictionary (2014) som en musikstil som uppkom i förorterna i USA på mitten av 1970-talet.

Normativ feminitet: Detta innebär att det finns olika typer av feminitet som har olika värde och status. Det ger t.ex. högre status att framställa sig själv som respektabel och heterosexuell än som slampig eller homosexuell (Ambjörnsson, 2003; Lindgren, 2009).

Positionering: Beskriver hur en person önskas bli uppfattad (Nationalencyklopedin, 2014).

Priming: Innebär att vi blir påverkade av tidigare uppfattade intryck, vilket påverkar efterkommande intryck (Groome, 2010; Holt, 2012). Detta grundar sig i de experiment som utfördes av David E.Meyer på 1970-talet, som visade att människans hjärna har

lättare att uppfatta en följd av bokstäver som ord om det följer på ett relaterat ord som visats tidigare. Ordet äpple uppfattas således lättare om det föregås av ordet päron, än om det föregås av ett icke-relaterat ord som lastbil (Holt, 2012).

Segregation: Enligt Nationalencyklopedin (2014), definieras segregation som avskiljande av ett område utifrån befolkningsgrupper. Sernhede (2002) menar att barn och ungdomar från ett segregerat område har andra erfarenheter som påminner om varandras, men som skiljer sig från de erfarenheter som ungdomar från mindre segregerade områden har. Mucchielli (2009) menar att segregation innebär att individerna skärs av från övriga samhället, och att detta leder till stigmatisering och vidare svårigheter som arbetslöshet.

Stigmatisering: Enligt Nationalencyklopedin (NE) innebär stigmatisering social stämpling.

Teori

Vi har valt att utgå från socialkonstruktivistisk teori då vi anser att de processer som ligger bakom hiphoptexternas betydelse för tjejerna kan tänkas vara socialt konstruerade. Socialkonstruktivismen är ett synsätt som menar att de upplevelser som vi tar in från omvärlden är konstruerade och skapade genom sociala processer, och att det finns en bakomliggande komplicerad social påverkan som ibland kan vara svår att upptäcka. Socialkonstruktivism försöker avslöja fenomen som kan te sig som ytliga företeelser, men som egentligen styrs av sådana bakomliggande samhällsliga strukturer och institutioner (Barlebo Wenneberg, 2010). Enligt ett socialkonstruktivistiskt perspektiv får populärkulturella uttryck konsekvenser i form av sätt att tänka och handla (Lindgren, 2009). Genom representationer vävs språk, diskurser och bilder samman, som ges mening och fyller ideologiska funktioner. I denna studie skulle sådana företeelser kunna bestå av vilka ämnen som hiphoptexter baseras på och hur artisterna väljer att framställa sig själva. Detta kan i sin tur påverka hur informanterna upplever och beskriver sin omgivning.

Det kan tänkas framkomma frågor kring könsroller inom hiphopkulturen, och i tjejernas sätt att skapa sin identitet, därför anser vi det vara intressant att ha ett genomgående genusperspektiv i studien, vilket kopplas till de socialt konstruerade processerna inom socialkonstruktivismen. Musik och andra massmediala texter är ett menings- och betydelseskapande språk precis som tal och skrift, som följer makthierarkier och sociala regler precis som andra språk, och därmed skapar och

reproducerar den populära musiken både genus, etnicitet och klass (Ganetz, Gavana, Huss och Werner, (red:er) 2009; Lindgren, 2009). Ann Werners (2009) forskning visar att individer kan positionera sig multikulturellt, oavsett etniskt ursprung, genom att t.ex. lyssna på musik där individerna känner igen sig i beskrivningarna av sitt bostadsområde. Hon kommer även i sin forskning fram till att det anses lite töntigt att lyssna på samma musik som ens föräldrar, och traditionell musik från sitt hemland. Werner menar också att tjejer som lyssnar på hårdare hiphop anses vara avvikare då de inte passar in i den normativa bilden av hur en tjej ska vara, vilket innebär att lyssna på mjukare hiphop och R&B. Ambjörnsson (2003) använder sig av begreppet *normativa feminiteter*, vilket innebär vad som är en korrekt feminin identitet, och hon menar att detta är något som är socialt konstruerat med rötter i historien. Tidigare könsroller dröjer sig kvar och påverkar vad som anses vara korrekt feminint beteende idag. Normer kring vad som är rätt beteende skapas genom att påvisa vad som är avvikelser från normen.

Medias framställning av segregerade områden har bidragit till att skapa en negativ bild av de som bor där, som något avvikande från normen, något farligt och annorlunda. Denna bild påverkar både de som bor i områdena och de utanför (Borgström och Goldstein-Kyaga, 2006; Jaffe, 2012; Mucchielli, 2009). Lalander och Johansson (2007) menar att det finns en klyfta mellan verkligheten och medias stereotypa bild av den. Genom att bryta mot stereotyper visar man att de är just bara stereotyper och inte verklighet.

Då segregerade områden till stor del kopplas till kriminalitet i den bild som ges i media, samt i tidigare forskning om utanförskap och kriminalitet (Estrada & Nilsson, 2011; Strömbäck, 2000) har vi även tittat på kriminologiska förklaringsmodeller. En av dessa är *strainteorin*. Den säger att den sociala normen i samhället är att nå materiella och ekonomiska framgångar, men det är en stor del av befolkningen som inte har medlen eller förutsättningarna att nå dessa mål. Att inte kunna nå sina mål och drömmar kan leda till depression, ilska och frustration, och spänningen som uppstår kallas för *strain*. I syfte att nå målen kan vissa personer ta till kriminella medel medan andra hittar lagliga vägar att hantera spänningen, som t.ex. att vara en del i en social gemenskap som stöttar och hjälper varandra (Agnew, 2005; Sarnecki, 2009). Hiphopkulturen i de svenska förortererna har visat sig kunna vara en sådan gemenskap, men detta kan se olika ut för tjejer och killar (Sernhede, 2002, 2014; Sernhede & Söderman, 2010).

Jonsson (2007) menar att namn och kategoriseringar ges olika betydelse beroende på vem som använder dem. Ordet ”ghetto” är ett exempel. Ordet har tidigare

inneburit något negativt, men då det används av individer som hänvisar till sitt eget bostadsområde får det en positiv innebörd. Jaffe (2012) tar upp hiphopen i de amerikanska förorterna och menar att kulturen spridit sig runt om i världen på både gott och ont. Den skapar samhörighet mellan olika segregerade områden världen över, där ordet ghetto får en positiv betydelse för personerna som lever där, men den ger också en enförmig bild av dessa områden, och skapar stereotyper. Johansson och Olofsson (2011) menar att vissa invånare i stigmatiserade områden kan utveckla en stark patriotism för området medan andra distanserar sig från förorten för att hantera utanförskapet.

Forskning om påverkan, framförallt *priming*, pekar på att vi blir påverkade av tidigare uppfattade intryck, att ett koncept kan aktivera ett annat (Groome, 2010; Holt, 2012), och studier kring musikens påverkan visar att vi blir påverkade av musiken vi lyssnar på och de stereotyper de aktiverar hos oss (Neguț & Sârbescu, 2014).

Syfte

Studien ämnar undersöka vilken betydelse hiphoptexter har för unga tjejer i socialt utsatta områden där hiphopkulturen under de senaste två decennierna har haft stor betydelse. Detta har tidigare undersökts bland killar (Sernhede, 2002, 2014, Sernhede & Söderman, 2010) och vi är intresserade av hiphopens betydelse för tjejer. Vi vill öka förståelsen för hur dessa tjejer uppfattar sig själva och sin omgivning i relation till hiphop, då hiphopkulturen har visat sig kunna hjälpa individer i utsatta områden att finna en plats i tillvaron. Vi anser att förståelse i sin tur kan öka kunskapen om dessa ungdomar och genom detta bidra till att minska segregationen.

Frågeställning

Vilken betydelse har hiphop för en grupp unga tjejer i ett segregerat område i Malmö?

Metod

Deltagare

Urvalet bestod av tjejer i åldrarna 15-18 år, från ett område som enligt definitionen ovan anses vara segregerat. Deltagarna valdes ut med hjälp av bekvämlighetsurval där vi kontaktade center för ungdomsaktiviteter i segregerade områden för att komma i kontakt med dessa tjejer. På detta sätt kom vi i kontakt med en fritidsgård som en gång i veckan hade tjejkväll. Efter att ha fått godkännande från ansvariga på fritidsgården

utförde vi vår undersökning där. Detta skedde vid flera olika tillfällen. Det befann sig totalt 16 tjejer på fritidsgården kvällen då vi utförde enkätstudien, och av dessa 16 gick 4 med på att intervjuas vid två senare tillfällen, om de fick göra det i par.

Då studien syftade till att undersöka hur tjejer från ett segregerat område i Malmö påverkades av hiphoptexter, var ambitionen att välja deltagare utefter kriterierna att bo i ett segregerat område och lyssna på hiphop. Deltagarna tillfrågades därför vart de bodde samt om de lyssnade på hiphop. Det senare kriteriet visade sig svårt att hålla fast vid, då de lyssnade på mycket relaterad musik, men som inte kan benämnas ren hiphop. Åldersgruppen valdes på grund av att de befinner sig i den tidsperiod då de formar sin vuxna identitet (Marcia, 2006) och att unga tjejers problematik sedan 1990-talet har uppmärksamats allt mer (Ambjörnsson, 2003; Werner, 2009). Vi fann det av stort intresse att se hur dessa tjejer använder musik i sitt identitetsskapande, särskilt då just hiphopmusikens betydelse för unga tjejer i segregerade områden inte har undersökts i så stor omfattning tidigare.

Instrument & tillvägagångssätt

De instrument som användes för datainsamling var enkäter, halvstrukturerade djupintervjuer och tematisk textanalys av musiktexter.

Vi började med en förstudie där vi på plats delade ut enkäter med övergripande frågor kring musiksmak, vilka artister de lyssnade på och vilken musik de lyssnade på beroende på humör. För att öka deltagandet delades en chokladbit ut till alla som fyllde i enkäten. Syftet var att ta reda på om de lyssnade på hiphop och om de gjorde det så ofta att ett intresse för musiken fanns, samt om de relaterade musiken till vissa känslor. Vi utförde en första undersökning med 6 deltagare, men insåg att vi behövde lägga till frågor på enkäten då musiken de lyssnade på inte begränsade sig till bara hiphop, utan bestod av olika musikstilar från världens alla kontinenter. Därför utförde vi några dagar senare en ny förstudie med en ny enkät som 16 tjejer fyllde i (Bilaga 1), vilket var alla de tjejer som befann sig på fritidsgården den aktuella kvällen. Denna enkät var alltså en förstudie och endast till för att orientera oss kring vad de lyssnade på för musik och hur de relaterade till den.

Vid samma tillfälle tillfrågades även informanterna om de ville delta i intervjuer, vilket var nästa steg i undersökningen och vår huvudsakliga datakälla. De bestod av två halvstrukturerade gruppintervjuer, med två informanter i varje intervju, där målet var att gå djupare in i hur de påverkades av musiken de lyssnade på och deras tankar kring detta. Innan intervjuerna genomfördes valde vi ut de mest förekommande låttexterna

som nämndes i enkäterna, vilket var ett tiotal, som vi analyserade. Intervjufrågorna formulerades sedan dels utifrån svaren i enkäterna och analyserna av texterna i den musik informanterna angav, dels utifrån frågeställningar som uppkom i samband med enkätutformandet. Intervjuerna utfördes sedan i enskilt rum på fritidsgården och spelades in med iPhone. Vi satt i bekväma fåtöljer och soffor mitt emot varandra. Av de 16 tjejer som tillfrågades om att bli intervjuade var det fyra tjejer som gick med på att intervjuas, under förutsättning att de fick göra det i par.

Databearbetning och analys

Enkäterna gicks igenom och svaren sammanställdes i listor över vilka artister de lyssnade på samt vilka länder artisterna kom ifrån, och hur många som svarat vad på övriga frågor. Detta var i syfte att få en överblick över deras musiksmak och var alltså inte en del av själva studien, som bestod av intervjuer.

Musiktexter analyserades utifrån Lindgrens (2009) analysförfarande vilket innebär att först ta fram den textuella innebörden, sedan den kontextuella och sist en sociohistorisk innebörd. Den textuella innebörden innebär vad som står skrivet, vad som beskrivs. Den kontextuella innebörden innebär de underliggande koder som finns i texten och som visar det större sammanhang av andra texter som den enskilda texten ingår i. Lindgren beskriver det som att "Denna kod kan nämligen sägas utgöras av den socialt och kulturellt bestämda uppsättning av konventioner som delas av dem för vilka en given text blir 'begriplig.'" (Lindgren, 2009, s. 110). I detta sammanhang kan det innebära den musikkultur som de enskilda texterna ingår i. Den sociohistoriska innebörden innebär att sätta in detta i ett än större sammanhang, där sociala strukturer tas in i analysen. Här blir den faktiska miljö som just denna musikkultur existerar i intressant. I den sociohistoriska analysen användes en socialkonstruktivistisk grundsyn i syfte att förstå dessa sociala mönster som kan tänkas ligga bakom den ordagranna betydelsen i texterna. Analyserna av musiktexterna genomförde vi individuellt för att sedan diskutera tillsammans vad vi fått fram.

Intervjuerna transkriberades och analyserades, först genom att med tematisk textanalys ta fram teman som sedan vidareutvecklades med hjälp av Lindgrens (2009) analysmetod. Dessa teman togs fram ur vårt insamlade datamaterial, genom ett induktivt förfaringssätt, dvs. att de växte fram ur själva datamaterialet, inte genom förbestämda teman. Texten gicks först igenom individuellt för att skapa bredd i analysen. Därefter gick vi igenom tillsammans vilka ord och meningar vi ansåg var av betydelse och enades om framträdande teman. Dessa skrev vi ner för att sedan lägga

ihop dem i grupper under ett antal överbryggar. Texten gick igenom ett flertal gånger för att få så bra matchningar som möjligt och några teman ströks då vi ansåg att de inte tillförde analysen något, eller inte förekom tillräckligt ofta för att vara av vikt. Därefter analyserade vi de olika teman på en textuell, kontextuell och sociohistorisk nivå.

Etiska aspekter

Då enkätfrågorna inte var av känslig karaktär och inga personuppgifter utöver ålder och etnicitet har samlats in, har medgivande från fritidsgårdens personal inhämtats. Frågorna i enkäterna och det som diskuterades i intervjuerna kunde hör till fritidsgårdens dagliga verksamhet och krävde därmed inte medgivande från föräldrarna, utan godkännande från fritidsgårdens personal. I undersökningen ingick bara personer som var 15-18 år och därmed behövdes inte heller föräldrars medgivande, då de inte var underåriga. Det har däremot inhämtats muntligt samtycke om deltagande i studien, delgivits information om studiens syfte, genomförande och anonymitet, och deltagarna meddelades att de hade rätt att avbryta studien om och när de önskade. Kontaktuppgifter till ansvariga för studien har delats ut till fritidsgården om frågor skulle uppstå.

Reflexivitet

Som forskare formar och påverkar vi forskningsprocessen både som personer och i form av epistemologiska utgångspunkter (Willig, 2013). Vi som forskare kommer in i studien med olika bakgrund, där en av oss är uppväxt i ett segregerat område i en storstad och har ett inifrånperspektiv, och den andra i ett medelklassområde i en småstad och har därmed ett utifrånperspektiv. Den ena av oss har i sina studier fokuserat på pedagogik och etnologi, och den andra har fokuserat på sociologi och kriminologi. Vi har på så vis olika intressen i denna studie och vi valde att samarbeta då vi ville skapa en bredare kunskapsställförel till uppsatsen, i form av olika perspektiv och livserfarenheter. Vi är medvetna om att detta har färgat våra analyser samt kan ha påverkat deltagarna i studien. För att påverka så lite som möjligt formulerade vi våra frågor så att de inte skulle vara ledande och på så vis färga svaren eller ge indikationer om vad som var ett socialt önskvärt svar. Vi har sagt så lite som möjligt om studien i förväg, utan att tumma på de etiska kraven om information. Vi har också försökt hålla oss neutrala i vårt talspråk.

Våra olika perspektiv och bakgrundskunskaper har till sist förts samman i den epistemologiska utgångspunkt som grundar sig i ett socialkonstruktivistiskt synsätt.

Undersökningen kommer att utgå från det socialkonstruktivistiska perspektivet och förhålla sig till och ta teorier om genus och etnicitet, utanförskap, identitetsskapande och påverkan i beaktande.

Resultat

Sammanfattning

Nedan följer en sammanfattning av de resultat som kom fram i förstudiens enkäter, och huvudstudiens intervjuer samt analyser av musiktexterna. Enkäterna presenteras i form av en sammanfattning av de artister de lyssnade på och de svarsalternativ de fyllt i. Detta ska dock inte ses som ett resultat av själva studien, då enkäterna endast använts i orienterande syfte. Resultatet presenteras här endast för att ge inblick i den orientering vi själva fick genom dem. Intervjuerna presenteras i form av teman, och citat utifrån dessa teman som framkommit i analysen. Dessa bestod av två huvudkategorier (*Musikens betydelse* och *Musikinfluenser och påverkan*), med fyra underkategorier vardera. Även musiktextanalyserna presenteras med citat utifrån de fem teman som framkommit i analyserna av musiktexterna. Dessa teman skiljer sig från de som framkom i intervjuerna.

Enkäter

I enkäterna kom det fram att informanterna lyssnade på mycket mer varierande musik än vi hade väntat oss. De lyssnade främst på hiphop, R&B och pop, men också på en mängd övrig musik som K pop (Korean pop), reggaeton, dancehall, funk, samt arabisk, afrikansk, bosnisk, romsk musik och hindi- och latinomusik. Här nämns bland annat klassiska hindiartister som Udit Narayan, popartister som Romeo Santos och Kanika Kapoor, portugisisk elektronisk musik av Buraka Som Sistema och pakistansk/holländsk hiphop av Imran Khan.

12 av de 16 tjejerna som svarade på enkäten fyllde i att de lyssnade på hiphop, 10 personer fyllde i R&B, 10 personer fyllde i pop, 2 personer fyllde i rock, ingen svarade att de lyssnade på Hardcore/metal och 4 personer fyllde i på övrigt. På frågan vilka länder musiken de lyssnade på kom från skrev de ner sammanlagt 15 olika länder eller områden i hela världen. Detta fann vi mycket intressant och därför valde vi att, utöver hiphop, fokusera på de multikulturella musikinfluenserna i intervjuerna och hur dessa influenser användes i informanternas identitetsskapande.

Enkäterna visade också att informanterna inte själva upplevde att låttexterna i särskilt hög grad påverkade hur de såg på sig själva, och i ännu mindre grad påverkade hur de såg på sitt bostadsområde. På frågan ”Tycker du att texterna i musiken du lyssnar på påverkar hur du ser på dig själv?” svarade 8 personer att de inte påverkades, 1 person var neutral och 7 personer svarade att de påverkades. På frågan ”Tycker du att texterna i musiken du lyssnar på påverkar hur du ser på ditt bostadsområde?” svarade 9 personer att de inte påverkades, 4 personer var neutrala och 3 personer svarade att de påverkades.

Intervjuer

Intervjuobjekten bestod av två stycken kompispar, alla fyra bodde i ett segregerat område och hade olika etnicitet. De hade rötter i länder som Bosnien, Turkiet, Chile, Kosovo, Syrien och Sverige. Den första intervjun tog 60 minuter och den andra tog 30 minuter. Att de skiljde sig i tid berodde på att informanterna skiljde sig i hur mycket de pratade.

Det första paret som intervjuades bestod av en mycket utåtriktad tjej och en lite mer reserverad. Det som band dem samman var deras stora intresse för musik, även om de lyssnade på något olika musik. Den ena lyssnade på hiphop som 2pac, Wu Tang Clan, Snoop Dog, Ice Cube, 24K och Labyrint. Den andra tjejen lyssnade mer på pop och rock och nämnde t.ex. the Weekend och Frank Ocean som kan klassas som poppig rock, men också hur hon fått en väldigt mixad musiksmak då hon inspirerats av människor i sin nära omgivning att lyssna på artister som Destiny’s Child och Spice Girls (R&B och pop), AC/DC och Guns n’Roses (rock) samt Akon och Biggie (hiphop).

De beskriver hur de har inspirerats av föräldrar och syskon, men även hur de har fått varandra att lyssna på musik som de inte lyssnade på tidigare. Den gemensamma nämnaren där deras musiksmak möttes verkade vara hiphop, men också klassiker som Whitney Huston, Eve och Kelly Price. I hiphopen kände de igen sig själva och sitt bostadsområde. De lyssnade också på bosnisk, latinamerikansk och afrikansk musik, inspirerade av familjens ursprung och vänners ursprung i andra länder.

Den andra intervjun bestod av två tjejer som var något mer tillbakadragna och här var identitetsskapandet det centrala. De pratar om hur viss musik, vissa artister och låtar har stärkt dem. Den ena tjejen lyssnade mest bara på Ken Ring, medan den andra lyssnade på Beyoncé och Jennifer Lopez. Även de inspirerades av varandra och lyssnade på den andres musik när de umgicks med varandra, men de inspirerades inte i lika hög grad som det första paret. De pratade heller inte lika mycket om influenser från vänner och familj, men nämner att de båda lyssnar på musik från Kosovo och Gambia. De tog

däremot båda upp musiken som något som stärkt dem, då framförallt Ken Ring och Beyoncé. I intervjuerna framkom att informanterna valde bort musik som de inte kände igen sig i. Att kunna relatera till musiktexterna var av stor vikt.

Vid analyserna av intervjumaterialet fann vi åtta olika teman som vi kunde föra samman till två övergripande teman enligt följande:

Musikens betydelse. Vad har musiken för betydelse i deras liv:

- Stärkande - texterna gör att de känner sig starkare och inte bryr sig om vad andra tycker
- Förståelse - det finns andra som känner likadant
- Igenkänning - det finns andra som lever likadant
- Identitetsskapande - ortsidentitet, multikulturell positionering, genuspositionering

Musikinfluenser och påverkan. Vad får de influenser ifrån:

- Vänner – influenser från vänners musiksmak och multikulturell musik från vänners ”hemländer”
- Familj – influenser från familjemedlemmars musik och multikulturell musik från ”hemlandet”
- Media - som verktyg och påverkan
- Musik - påverkan från den musik de lyssnar på och det musiktexterna förmedlar

Benämningarna på dessa teman har valts utifrån vår frågeställning, socialkonstruktiva utgångspunkt och de mönster som framträdde under intervjuerna. Nedan följer en mer utförlig beskrivning av dessa teman och exempel på hur de visade sig. Vissa teman överlappar och flyter in i varandra, vi har här delat upp dem för att göra dem överskådliga, men redovisar nedan hur de inkorporerar med varandra.

Musikens betydelse. Intervjuerna visade att informanterna fastnade för musik som stärkte deras självkänsla, i form av texter som handlade om hur man kan ta sig igenom svårigheter. Ett exempel är Beyoncé's *Rise up*, där hon sjunger om hur hon är en stark matriark, och om man fortsätter kriga och stå stark så kommer man att ta sig

igenom svåra tider. Hon pekar på vikten att vara sig själv och att kvinnor duger och är vackra precis som de är. Detta uttrycker en av tjejerna:

S: Det finns en, typ Beyonce, vilken den nya... vad heter den? (...) Det handlar om asså... man ska va sig själv, man behöver inte gå ner i vikt eller va perfekt och... ja.

En annan informant uttrycker sina känslor kring att känna igen sig i texterna:

K: Asså det är många grejer man känner igen sig, till exempel, vi säger till exempel om man har varit mobbad och så han sjunger om mobbning och sånt, så alltså du känner dig starkare, för han säger ord som du...asså jag vet inte hur jag ska förklara...(...) Du känner dig mer starkare och du blir stark du vet.

Båda dessa citat visar hur de har valt att lyssna på musik som har stärkt deras självkänsla och att musiken har hjälpt dem att överkomma svårigheter som t.ex. mobbning.

Informanterna ger uttryck för att musiken ökar förståelsen för att det finns andra som har det likadant eller sämre. Ett exempel är:

B: ...förrut när jag mådde riktigt dåligt, för jag är deprimerad, så lyssnade jag väldigt mycket på Biggies (Notorious B.I.G.) *Suicidal thoughts*, den låten har gett mig väldigt mycket. Det är därför jag gillar den låten så pass mycket. (...) Den underlättar för mig, det finns andra som är i samma situation som mig även om han har grövre problem, men fortfarande jag känner igen mig lite i det.

Detta citat beskriver hur informanten själv har upplevt att må psykiskt dåligt, men att genom att lyssna på denna musik så har det ökat förståelsen för att andra människor i världen också går igenom mycket jobbiga saker. Detta har i sin tur underlättat för informanten att hantera dessa negativa känslor.

De verkar också känna igen sig i artisternas beskrivningar av områden som påminner om det egna bostadsområdet och att det är viktigt för identitetsskapandet att det finns andra som lever likadant. Detta är ett exempel på hur samtalet kunde låta:

T: Alltså typ Labyrints låtar när dom sjunger du hittar oss bland höghus och parabler. Du vet jag är uppväxt i förorten, om man ska säga så...

B: Jag är uppväxt på A-gatan, det finns parabler över hela...

T: Jaaa, var du än går här i (området) är det parabol ut...

B: ...genom fönstret eller genom balkongen...

T: Jag är uppväxt här på (B-väg) och på (C-väg)... så jag är, jag kan relatera till deras låtar när dom sjunger att typ soc är bajs och sånt för det är dom, det tycker jag. Eller dom är inte bajs men dom hjälper inte alla, typ dom hjälper mer...

Informanterna beskriver de områden som de kommer ifrån och är uppväxta i som liknande de områden som de hör talas om i musiken som de lyssnar på. De refererar till dessa områden som förorter eller ghetton.

Det blir också tydligt att tjejerna har växt upp i en multikulturell kontext och hur de också väljer att positionera sig multikulturellt, bland annat genom sin musiksmak då alla tjejer som vi intervjuade hade fått mycket musikinfluenser från vänner och bekanta från världens alla hörn. Detta citat beskriver hur multikulturellt dessa tjejer lever och hur de får influenser av människor och musik från hela världen:

T: Dom [deras vänner] kommer överallt bokstavligen, överallt...

B: Bokstavligen överallt, Kongo, Liberia, Libanon, jag vet inte vad det är...

T: Asså överallt, jag känner minst två personer från varje land i hela världen, minst. Jag menar allvar nu.

B: Ja det gör hon faktiskt, nu när jag väl tänker efter...

T: Jag svär...

B: Förutom jag känner ingen rysk.

Citaten ovan är också exempel på hur musiken har varit betydelsefull för deras identitetsskapande och hur de valt att positionera sig själva vad gäller ortsidentitet, multikulturell positionering och genuspositionering. Att de har vänner från världens alla hörn visar på en multikulturell positionering. Att de noga påpekar vart de kommer ifrån och visar stolthet över det genom att diskutera vilka områden som är mest ghetto, visar på att de identifierar sig som "förort". En av informanterna tar t.ex. upp 2pac's låt *They don't give a fuck about us* som en av de låtarna som hon känner igen sig själv och sitt bostadsområde i. Så här går refrängen i den låten:

"And if I choose to ride
Thuggin'till the day I die
Nobody gives a fuck about us
But when I start to rise
A hero in they children's eyes
Now they give a fuck about us"

- 2pac, *They don't give a fuck about us* -Shakur. T. (1996)

Detta är ett exempel på hur hon känner igen sig i och skapar sin förortsidentitet med hjälp av att lyssna på musik som beskriver förorten på ett visst sätt, och som beskriver hur det övriga samhället ser på folket som bor i förorten.

De visar också på olika genuspositioneringar:

B: Jag lyssnar inte på sån kvinnonedvärderande hiphop, visst Natedog men inget annat.

T: jag skiter i, jag är uppväxt med killar, det spelar ju roll men jag är uppväxt med min storebror och hans vänner, här på (området) så det har varit mer hiphop och sånt. Hon är inte uppväxt här. Så vi har två olika typ... Hade jag varit uppväxt med tjejer så hade jag inte lyssnat på sånt som jag lyssnar på nu, jag har fått allt från min bror och min pappa.

Den ena av informanterna lyssnar inte på hiphop som nedvärderar kvinnor medan den andra tjejen gör det, och förklarar det med att hon är uppväxt med män och pojkar som har påverkat hennes val av musik.

En annan informant lägger stor vikt vid att som kvinna vara stark och acceptera sig själv som man är och ser ut, vilket framkom i citatet ovan om Beyoncé's låt *Rise up*.

Musikinfluenser och påverkan. Man kan tydligt se att alla informanterna har fått musikinfluenser från sin familj, vänner och bekanta som kommer från olika håll i världen. Citatet nedan visar på dessa multikulturella influenser:

B: Vi lyssnar på zigenisk musik, vi lyssnar på arabisk musik, vi lyssnar... (...) Men vi lyssnar, våra vänner är typ zigenare, somali, arab, bosnier, serb...

Även deras egen bakgrund har färgat valet av musik. Den bosniska tjejen lyssnade på samma bosniska artister som hennes mamma lyssnade på, vilka hon sedan fått sina kompisar att lyssna på och gilla. Detta mönster syntes hos alla fyra tjejerna. De tog upp influenser från vänner, syskon, föräldrar och styvföräldrar.

De största musikkanalerna som tjejerna använde sig av var bland annat iTunes, YouTube och Spotify. Tjejerna berättar om hur de får upp förslag på liknande artister som de själv redan lyssnar på och genom detta hör talas om och lär känna nya artister. Om de lyssnade på radio var det programmet *Din gata* de lyssnade på, då de menade att det spelades musik som de redan lyssnade på där. Dessa media användes främst som verktyg att hitta musik.

Exempel på hur informanterna har påverkats av musiken de lyssnar på är t.ex. när T säger:

T: Han [hennes bror] har sagt till mig sen jag var liten, hata polisen. Så jag har ju fått in det i huvudet. Så när jag hör såna låtar som har med att göra att hata polisen så blir jag... mer så...

Informanten berättar tydligt hur hon blir påverkad av hur de talar om saker i musiken. Hon berättar att hon får influenser och blir påverkad av både det som hennes närhet (bror) berättar för henne samt det som hon får höra i musiken, och detta påverkar i sin tur hennes syn på omgivningen.

Musiktexter

Analyserna av musiktexter med de artister som tjejerna tog upp i intervjuerna gjorde att vi tydligt kunde se fem olika tendenser i texterna. Dessa var *Starka kvinnor*, *En positiv bild av förorten*, *Ett eget språk*, *Normalisering av en viss slags kriminalitet* och *Kärlek och känslor*:

Starka kvinnor. I de kvinnliga artisterna kan man se som genomgående tema att de sjunger om att främja starka kvinnor på ett eller annat sätt. Exempel på detta är:

”Little woman we will fight, we will rise” – Beyoncé, *Rise up* (Knowles. B. & Sia "Diamond", 2013)

”If you’re playing me for a fool I will loose my cool and reach for my fire arm” - Rihanna, *Man down* (Rihanna. R., 2010)

En positiv bild av förorten. Största delen av den hiphop som görs i Sverige kommer från förorten och de sjunger positivt om förorten, eller om de specifika områden där de kommer ifrån. Exempel på detta är:

”Varje förort vi spelar i känns som hemma.” – Labyrint, *Ortens favoriter* (Mattar. J. et al., 2011)

”Fuck yall för i mitt hjärta sitter förort” - Ken Ring, *Grabbarna från förorten* (Ring. K., 2000)

Ett eget språk. Det språk som används i hiphoptexterna är exkluderande för de som inte är en del av kulturen. Exempel på det är bland annat:

”Jag ser hur politikerna bygger sina namn genom att göra deals med shaytan och sälja oss som gram.” – Labyrint, *Kärleken* (Mattar. J. et al., 2011)

”Ladd, cigaretter, FMettor gatan inte lätt” - 24K, *AM43* (Crippa. (24K), 2013)

”Aina spanar och soc ger oss cash, gick till centrum och mecka en knatch.” - Ken Ring, *Grabbarna från förorten* (Ring. K., 2000)

För den oinsatte är ord som aina, ladd och knatch ett helt annat språk än skolsvenska. Här betyder aina polis, ladd kokain och knatch en bit hasch.

Normalisering av en viss slags kriminalitet. I hiphoptexterna kunde man se som genomgående tema att de normaliserade och nästintill förespråkade en viss slags kriminalitet. Detta kunde återfinnas i både de svenska och utländska hiphoptexterna:

”I smoke skunk with my peeps all day, spread love it’s the Brooklyn way” - Notorious B.I.G., *Juicy* (Wallace. C. (1994)

”Jag är en bra kille, det är bara samhället som betraktar mig som kriminell.” - Dani M, *En sån som mig* (Monserrat. D., 2012)

”Om du e från gatan och inte gillar 24K, du är säkert en sån som brukar ringa 112” - 24K- *Som oss* (Crippa. (24K), 2013)

Kärlek och känslor. Mycket i texterna från alla de artisterna som tjejerna tagit upp handlar om känslor och kärlek, både om att vara stark för att kunna ta sig igenom svårigheter, om otrohet och om kärlek till en broder/syster eller pojkvän/flickvän:

”Jag var keff som ej uppskattade dig. Och nu är du med en annan man” - Dani M, *Naiv* (Monserrat. D., 2012)

”I don’t want to know if you’re playing me, keep it on the low, cuz my heart can’t take it anymore.” Mario, *I don’t want to know* (Winans. M., 2004)

Det var dock en av informanterna som uttryckte att hon inte gillade att lyssna på låtar om kärlek och sånt för hon tyckte det var töntigt. Det var en av anledningarna till att hon mest lyssnade på manliga artister, hon tyckte de sjöng om viktigare saker, t.ex. om hur det är att ha varit mobbad.

Diskussion

Då denna undersökning påbörjades var frågeställningen vilken betydelse hiphop har för en grupp unga tjejer från ett segregerat område. Det visade sig dock efter att vi utfört en omgång enkäter att det vore ett nästan omöjligt projekt att undersöka de tjejer som bara lyssnade på hiphop, och hur de blev påverkade av bara den musiken och dess texter. Det visade sig att majoriteten av alla tjejer som genomförde enkäten eller deltog i intervjuer lyssnade på hiphop, men de hade en mycket blandad musiksmak och lyssnade utöver hiphop på olika musik från hela världen. De var inte alls begränsade till att bara lyssna på en musikstil. Vi valde dock att behålla frågeformuleringen om hiphop, dels då den musik det visade sig att de lyssnade på till stor del var hiphop, och musik som relaterar till hiphop så som R&B och Reggaeton. Dels också för att vi anser att det är intressant att de inte är så avgränsade till hiphop som t.ex. Sernhedes (2002) studier om killar i förorten visat, och att detta följer könsmönstren som Werners (2009) studier visat. Här framkommer det att det anses feminint att lyssna på mjukare musik som R&B och melodiös hiphop, med lätta melodislingor och texter om kärlek, oftast framförda av kvinnliga artister, medan det anses maskulint att lyssna på tyngre hiphop med hårdare beats och texter om ett tufft liv, vilket oftast framförs av manliga artister. En av de mest framträdande aspekter som framkommit i denna undersökning har varit just vilken extremt diversifierad musikstil dessa tjejer har. Det sträcker sig långt bortom landsgränser och musikstilsgränser. Därför har frågeställningen i undersökningen utökats till att inte bara omfatta hiphop utan all populärmusik som togs upp av informanterna, även om fokus ligger på hiphop och R&B, samt de multikulturella musikinfluenser som framkom, och hur detta har betydelse för dessa unga tjejer.

Musikens betydelse

I våra analyser kan man tydligt se att musiken har stor betydelse för dessa tjejer. Den hjälper informanterna att positionera sig och skapa en önskvärd identitet. Detta pratar alla informanterna om på olika sätt under intervjuerna. De väljer aktivt musik som de känner igen sig själva i. Men de blir också påverkade av människorna i deras närhet i vilken musik de lyssnar på och de påverkas av vad som sägs i texterna.

I intervjuerna har det tydligt framkommit att musik hjälper till att forma deras syn på sig själva och sitt närområde. Detta framkom dock inte i enkätfrågorna i förstudien som berörde dessa ämnen. Detta kan bero på att frågorna och dess skalor var

fel formulerade och att informanterna därför inte förstod frågorna. Det kan också vara så att just de fyra vi intervjuade var några av de som fyllt i att de påverkades.

Enligt vår analys är det tydligt att de direkt och indirekt blir påverkade av hur texterna i musiken uttrycker sig kring vardagliga event. Ganetz et al. (red:er) (2009) menar att populärmusiken som språk skapar och reproducerar både genus, etnicitet och klass. De frågar kring könsroller inom hiphopkulturen som vi trodde skulle komma upp, bl.a. om hur kvinnor framställs i manliga artisters musikvideos, lade tjejerna ingen större vikt vid. En av dem sa att hon inte lyssnade på kvinnonedvärderande hiphop, medan hennes kompis sa att hon gjorde det och menade att det berodde på att hon växt upp med män till skillnad från kompisen. Däremot sa alla fyra tjejerna som intervjuades att de gillar låtar som är för kvinnor, som representerar styrka och starka kvinnor. De nämner t.ex. Beyoncé, Lady Gaga och Rihanna. Rihannas senare musik anses dock vara dålig då den bara handlar om sex och inte om något meningsfullt. Samma sak uttrycks om Nikki Minaj som bara gjort sig känd för antingen skandaler, operationer, kläder och hår, alltså självaste utseendet. Ash Kardash tas upp som en relativt okänd artist som till skillnad från artister som Nikki Minaj faktiskt kan både rappa och sjunga och därför borde vara mer känd. Detta kan tolkas som att de tillsammans bestämmer vad som är korrekt beteende för en kvinnlig artist och därmed även det som är eftersträvansvärt för de själva och deras beteende. Ambjörnsson (2003) använder sig av begreppet normativa feminiteter och menar att normer kring vad som är rätt beteende skapas genom att påvisa vad som är avvikelser från normen. I diskussionerna kring vilka artister som har hög status och vilka som har låg status läggs vikt på om de har något vettigt att komma med eller om det bara är utseendet som framhävs. Här syns hur de tillsammans formulerar normerna och hur dessa normer och ideal kan vara socialt konstruerade. Man kan också se det som ett socialt konstruerat fenomen att kvinnorna ens behöver sjunga om att vara starka, och att de är vackra och duger som de själva är. I den bemärkelsen är det samhällets normer kring vad som är det rätta utseendet (Ambjörnsson, 2003) som lett fram till att dessa kvinnor har ett behov av att framhäva att världens kvinnor duger som de är. Informanter själva tycker inte att de riktigt stämmer in på den normativa bilden av hur en tjej ska se ut, och därmed väljer de att lyssna på musik som gör så att de får en känsla av att de duger trots att de inte är perfekta i samhällets ögon. Lalander och Johansson (2007) tar upp att det finns en klyfta mellan de fantasikroppar som presenteras i medie- och skönhetsindustrin och de kroppar som de flesta faktiskt har, och i syfte att sälja oss det onåbara utnyttjar skönhetsindustrin detta. Att informanterna lyssnar på kvinnliga artister som lägger vikt vid att duga som man är, visar att det kan

finnas en ömsesidig påverkan där vi påverkas av reklam och andra populärkulturella uttryck. Men vi kan också påverka vilken riktning dessa uttryck tar, vilket kan ses i tjejernas val av artister. De säger att de inte gillar kvinnliga artister som bara har en snygg fasad och spelar på sexualitet, som Nicki Minaj, utan att de tycker om kvinnliga artister som sjunger bra och har meningsfulla texter, som Beyoncé. Lalander och Johansson menar att de som bryter mot stereotypa mönster visar därmed att det är just stereotyper och inte en bild av verkligheten. Detta kan på så vis ses som en protest mot det ideal som skönhets- och populärkulturindustrin producerar.

Werner (2009) har i sin forskning sett tydliga gränser mellan vad som är rätt och fel att lyssna på som tjej respektive kille. Här ingår tung hiphop som the Game som något manligt, och mer melodiös hiphop och R&B som 50 Cent som något kvinnligt. Vi såg inte samma tydliga uppdelning, då två av våra fyra informanter lyssnade på vad som kan anses vara tyngre hiphop, vilket snarare gav dem en tuffare feminin framtoning än en icke-feminin eller maskulin framtoning. Det verkade på våra informanter inte finnas lika tydliga gränser för vad som var ”tjejig” och ”killig” musik.

Vi har också sett att musiken har stor betydelse för dessa tjejer i och med att de blir påverkade i hur de uppfattar sin omgivning och hur de pratar om den genom diskursen i texterna. Detta blir mycket tydligt då informanterna under en del av intervjun diskuterar vilket av närområdena som är mest “ghetto” och pratar om dessa områden på ett mycket positivt sätt. Genom att lyssna på musik som reproducerar en liknande bild flertalet gånger blir tjejerna till slut vana att se på händelser genom ljuset av detta (Groome, 2010). Exempelvis att börja referera till det egna segregerade bostadsområdet som ett ghetto eller att börja tala eller tycka illa om auktoriteter som polisen eller socialtjänsten delvis för att diskursen låter så i den musiken som de lyssnar på.

Bilden av förorten som målas upp i media och som det normativa svenska samhället matas med visar oftast förorten som något negativt (Borgström & Goldstein-Kyaga, 2006; Strömbäck, 2000), en plats som präglas av utanförskap, kriminalitet och arbetslöshet (Estrada & Nilsson, 2011). De svenska hiphop-artisterna tar visserligen upp dessa ämnen, men visar även upp en positiv bild av sin ort där det finns en stolthet, gemenskap och där det är okey att vara normbrytande. Som en slags motpol till det normativa samhället görs en viss typ av kriminalitet eftersträvansvärd i dessa förorter. Enligt Sernhede (2002) har ungdomar från ett segregerat område andra erfarenheter som påminner om varandras, men som skiljer sig från de erfarenheter som ungdomar från mindre segregerade områden har. Detta kan vi se i våra analyser, där informanterna

relaterar till musiktexter som handlar om andra liknande områden runt om i världen, och förstår språket som talas, medan de inte känner sig som en del i det normativa samhället. Ett exempel på det är hur en av informanterna berättar om när hon för en tid gick i en friskola där det nästan bara gick svenskar och hur både lärare och elever tittade snett på henne för att hon pratade ”blattesvenska”. Hon beskriver hur hon till sist bytte tillbaka till sin gamla skola där även lärarna själva var invandrare, och hur hon bättre passade in i den miljön.

Strainteorin tar upp att personer som lever i segregerade områden kan känna en frustration, depression och ilska över att inte kunna nå upp till den sociala normen i det övriga samhället, vilket enligt denna teori är materiella tillgångar. Detta kan i sin tur leda till kriminalitet i brist på medel att nå dessa tillgångar (Agnew, 2005). Det vi sett i vår undersökning är dock att vid denna känsla av otillräcklighet att bemöta samhällets ideal, behöver det inte bara uppstå negativa känslor och kriminalitet, utan vi har också funnit en strategi där fokus läggs på stolthet för och gemenskapen i bostadsområdet, både hos våra informanter och i de musiktexter som informanterna lyssnar på. Här uppstår, i kontrast till den materiella strävan, en stark gemenskap både i dessa områden och mellan olika områden runt om i landet som faller inom kategorin förort. Detta kan enligt Agnew (2005) ses som ett annat sätt att hantera strain och vad det innebär att komma från ett socioekonomiskt svagt och segregerat område. Istället för att fokusera på utanförskap och fattigdom presenterar både våra informanter, och de artister vi tittat på, oss för ett område där stoltheten och gemenskapen är stor, och alla är välkomna oavsett vilket land eller område du kommer ifrån. Här mixas en stor mängd olika kulturer och influenser, som berikar tjejernas musiklyssnande. Stoltheten för och gemenskapen i de områden som de beskriver i dessa låtar påverkar också tjejerna att se det som något att vara stolt över att komma från ett område som de själva kallar för “ghetto”. Jaffe (2012) tar upp att populärkulturens användande av ordet ”ghetto” innebär ett slags inversion som har kommit att vända ett stigma till att istället vara något att vara stolt över, ett emblem. Detta syns tydligt hos våra informanter, framförallt då de diskuterar vilket av de områden de bor eller har bott i som är mest ghetto. Detta är också enligt Sernhede och Söderman (2010) grunden inom hiphopkulturen, att istället för att acceptera en position som tredje klassens medborgare, resa sig och synliggöra problemet. Att ladda den egna förorten med motbetydelser blir en strategi för att ta tillbaka makten och upprätta den självrespekt som segregationen och stigmatiseringen tagit ifrån förortens invånare.

Även om strainteorin går att applicera på vårt datamaterial visar det också en annan bild av dessa områden och ett annat, mer konstruktivt sätt att hantera denna anspänning. Det kan också vara så att strainteorin utgår från hur unga killar hanterar utanförskap och att tjejers sätt att hantera detta ser annorlunda ut. Enligt Sernhede (2002) identifierar sig inte tjejer med sitt bostadsområde på samma sätt som killar. Då vi inte undersökt killarna i detta område kan vi inte säga något om skillnaderna i hur de identifierar sig, men informanterna i vår undersökning identifierade sig i hög grad med den bild av både bostadsområdet och boendet i området som förmedlades i hiphoptexterna, däremot utan att ta till sig en kriminell identitet.

Utifrån forskning kring *priming* och hur musiktexter och de stereotyper vi kopplar ihop med musiken påverkar vid upprepat lyssnande på viss musik (Neguț & Sârbescu, 2014), kan vi se att tjejerna påverkas av texterna i musiken, tar in budskapen och integrerar dem i sin identitet, både vad gäller genuspositionering, multikulturell positionering och ortsidentitet. Detta både stärker dem som kvinnor och gör så att de istället för att vara utanför samhället skapar sig en egen plats och gemenskap. En skillnad mellan vårt resultat och Sernhedes forskning är att våra informanter även lyssnar på artister som sjunger om kärlek och känslor, vilket kan tänkas mjuka upp de hårda budskapen om utanförskap och kriminalitet som många av hiphoptexterna förmedlar, och på så vis skapa en annan bild att identifiera sig med.

Musikinfluenser och påverkan

Tjejerna blir influerade av sina familjers och vänners multikulturella musik, vilket framkom i både förstudie och intervjuer. De nämner att de har vänner från länder från världens alla hörn och att de lyssnar på musik från överallt i världen. Trots att de själva inte har ursprung från dessa länder. De säger att en kompis har spelat en låt för dem, som de själva lyssnar vidare på och spelar för andra kompisar och på så vis sprids musik från olika delar av världen genom deras kompisnätverk. Werner (2009) kommer i sin forskning fram till att det anses lite töntigt att lyssna på samma musik som ens föräldrar, och musik från sitt hemland. I motsats till detta verkade det bland våra informanter vara mycket friare att lyssna på all möjlig musik, både sådant som föräldrarna lyssnar på och sådant kompisar från andra länder lyssnar på, och att det snarare bidrog till och stärkte en önskvärd multikulturell identitet.

En av informanterna tar också upp hur hennes bror har påverkat hennes val av musik, vilket i sig har påverkat hur hon ser på sitt område. I de svenska hiphoptexterna finns både en positiv och negativ bild av förorten som påverkar informanterna. De

känner igen sig i beskrivningarna av området de lever i, men kan också se att de “inte är lika ghetto” som dem. De pratar om kriminaliteten omkring dem och om att hata polisen men det framkommer också en bild av den multikulturella gemenskap som finns i förorten, en lite mer avslappnad livsstil än den normativa “svenska”. Det är i musiken som denna avslappnade och multikulturella livsstil görs till det eftersträvansvärda, inte den normativa och ouppnåeliga livsstilen som enligt strainteorin är målet.

Media som iTube, YouTube och Spotify används främst som verktyg för att hitta musik. Även om viss påverkan kan förekomma även här då relaterad musik dyker upp då de söker på vissa artister, är påverkan inte densamma som den vi som forskare minns från tonåren i form av MTV och ZTV, där det var betydligt mer styrt vad som var rätt och fel att lyssna på. Dessa tjejer verkar mer fria att lyssna på vad de vill. Som en av informanterna nämner lyssnar hon på allt från Justin Bieber (pop) till 2pac (hiphop), och en annan nämner att hon lyssnar på både hiphop, rock och pop från olika delar av världen.

Validitet och reliabilitet

Då detta är en kvalitativ studie har fokus på framförallt validitet funnits med genom hela processen. Vi har formulerat frågor så att de skulle få fram det vi var intresserade av att undersöka, nämligen vilken betydelse musiken har för dessa tjejer. Vi har också genom hela studien diskuterat processen och frågor kring validitet. Då det visade sig att de första enkäterna vi formulerade och intervjun som följde därpå inte fångade det vi ville studera ändrade vi våra frågor och genomförde en ny studie. Den första studien kom vi att kalla för pilotstudie och den andra enkätundersökningen för förstudie.

Då vi ansåg det vara en styrka att vi som forskare kom in i studien med helt skilda perspektiv började vi med att analysera texterna enskilt, för att sedan tillsammans diskutera de resultat vi fått fram och enas om en slutsats. Vi har trots våra skilda perspektiv sett samma mönster och kunnat enas i tolkningarna av vad som framkommit.

Informanterna har inte fått möjlighet att korrekturläsa intervjuerna, men vi var mycket noga med att under intervjuerna kontrollera att vi förstått rätt.

Som i alla kvalitativa studier är den externa validiteten låg då resultatet är svårt att generalisera på tonårstjejer i segregerade områden i stort. Det kan dock finnas mönster och tendenser som känns igen hos tjejer i andra delar av Sverige som upplever tillvaron på ett liknande sätt och utifrån vår frågeställning kan urvalet anses vara representativt. Det kan dock vara så att det är en viss typ av individer som går till fritidsgården, och som ställt upp på att intervjuas. Dessa musikmaksmönster kanske

inte alls stämmer in på individer som är tillbakadragna och därför inte i lika stort behov av den typ av socialt umgänge som finns på ungdomsgården. Våra informanter var dock av både den utåtriktade och den tillbakadragna typen. Det fanns också likartade mönster i tidigare forskning, som t.ex. i Werners (2009) forskning om musik och genus där vissa stereotyper kring vad som är kvinnligt respektive manligt att lyssna på framkommer, vilket även kan ses här, även om det inte är lika tydligt och begränsat. Men det finns också stora skillnader jämfört med t.ex. Sernhedes (2002) forskning om killar och hiphop i och med att tjejerna vi undersökt uppvisade en betydligt mer diversifierad musiksmak.

Studien kan dock ses ha en hög ekologisk validitet, då informanterna undersöktes i sin naturliga miljö där de kan förmodas ha känt sig trygga. Den ekologiska validiteten kan också anses ha ökat i och med att vi som forskare båda två är relativt unga och att den ena av oss dessutom själv kommer från en liknande miljö och kan "språket" vilket verkade öka tjejernas förtroende för oss och gjorde att de inte såg oss som forskare utan mer som jämlikar.

Eftersom vi har använt oss av en kvalitativ metod är frågan om studiens reliabilitet, pålitlighet, svår att besvara då vi har undersökt ett unikt fenomen.

Det kan också ha påverkat validiteten att intervjuerna utfördes i par, då det kan ha påverkat vad informanterna sa och inte sa. De kanske inte vågade säga att de lyssnade på en viss sorts musik, eller sa att de lyssnade på vissa artister för att det var socialt önskvärt. Informanterna var dock inte villiga att intervjuas enskilt och vi såg inga tecken på att de inte vågade säga vad de verkligen tyckte, då de alla fyra visade upp mycket olika musikpreferenser.

Reflexivitet

Som redan nämnt kan våra olika bakgrunder och personligheter ha påverkat informanterna. Vi har försökt hålla oss så neutrala som möjligt i vår kontakt med informanterna, men det blev mer naturligt för den av oss med ett inomgruppsperspektiv att föra talan. Våra olika perspektiv och bakgrundskunskaper har däremot kunnat föras samman i en mycket mångsidig och givande tolkning av materialet med en gemensam grund i det socialkonstruktivistiska perspektivet.

Studiens begränsningar och framtida forskning

Då detta är en begränsad kandidatuppsats med mycket få deltagare är generaliserbarheten av resultatet låg, och mer omfattande forskning inom ämnet skulle

vara intressant. Det hade t.ex. varit intressant att undersöka en större grupp tjejer. Det hade också varit intressant att kunna gå tillbaka och göra ytterligare intervjuer med mer utförliga frågor som dök upp i efterhand, vilket inte var möjligt p.g.a. den begränsade tidstillgången för en kandidatuppsats.

Exempel på framtida studier är således mer omfattande undersökningar där t.ex. jämförelse mellan olika områden, segregat och icke segregat, skulle kunna göras. Det skulle också vara intressant att undersöka de skillnader mellan tjejer och killar som kan ses jämfört med annan forskning av t.ex. Sernhede, samt om det finns skillnader mellan förorter i Stockholm, Göteborg och Malmö.

Sammanfattning

Vår förhoppning med denna studie var att öka förståelsen för hur dessa tjejers tillvaro och identitetsskapande ser ut, och i våra analyser kan vi tydligt se det identitetsskapande som musiken bidrar till. Detta gäller framförallt hur tjejerna väljer att bland annat positionera sig själva och bygga upp en identitet genom den musik de kände igen sig i. De tjejer som pratade mycket om att de mått dåligt, lyssnade mycket på musik gjord av starka kvinnor där texterna till största del handlar om att överkomma svåra saker eller att man är bra som man är. Tjejerna diskuterar även några specifika kvinnliga artisters beteende och musik, vilket skapar en norm för hur ett önskvärt feminint beteende ser ut.

Identitetsskapandet syns också i hur tjejerna pratar om och representerar sina bostadsområden, det är tydligt att de vid flera tillfällen drar paralleller och referenser från sina egna liv och bostadsområden, och det musiktexterna de lyssnar på handlar om. Även om de själva anser att det finns skillnader mellan deras liv och det som artisterna sjunger om, så ser de framförallt likheter, och detta bidrar till att skapa en ortsidentitet. De svenska hiphoptexternas stolthet för förorten, samt det normbrytande levnadssätt som förespråkas blir något de bygger denna identitet på. I den svenska hiphopen framkommer också andra tydliga teman så som ett hat mot polisen och andra samhällseliga instanser som också visar sig i intervjuerna, även om de inte var så starka. Men den svenska hiphopen som dessa tjejer lyssnar på har också ett genomgående tema där dessa segregerade områden presenteras på ett mer positivt sätt än den rådande stereotypa bilden som sprids i media.

Det framkommer också mycket tydligt hur den multikulturella miljö de lever i påverkar deras musiksmak och därmed även deras influenser i stort, och bidrar till att de positionerar sig som multikulturella. Detta har t.ex. lett till att de lärt sig språk som de annars inte skulle lärt sig och fått en större inblick i andra kulturer.

Hiphoptexterna de flesta av informanterna lyssnar på har alltså både en positiv och negativ påverkan. Texter som handlar om att inte vara en del av det normativa samhället gör att de känner igen sig. Men detta kan yttra sig i allt mellan att vända sig helt bort från det normativa samhället, hata polisen och ta del i det kriminella livet, eller i att ta del i den multikulturella gemenskap som finns i förorten, bli stärkt av den och på så vis berikas som person genom influenser från olika kulturer.

Referenser

Litteraturreferenser

- Agnew, R. (2005). General Strain Theory. I, *Essential Criminology Reader* (s. 155-163). Perseus Books, LLC.
- Ambjörnsson, F. (2003). *I en klass för sig - genus, klass och sexualitet bland gymnasietjejer*. Stockholm: Ordfront Förlag.
- Barlebo Wenneberg, S. (2010). *Socialkonstruktivism- positioner, problem och perspektiv*. Stockholm: Liber AB.
- Borgström, M. & Goldstein-Kyaga, K. (2006). *Gränsöverskridande identitet i globaliseringens tid - ungdomar, migration och kampen för fred*. Huddinge: Södertörns Högskola
- Estrada, F. & Nilsson, A. (2011). Fattigdom, segregation och brott. I S. Alm, O. Bäckman, A. Gavanoas & A. Nilsson (red:er), *Utanförskap* (s. 251-271). Stockholm: Dialogos förlag.
- Ganetz, H., Gavanoas, A., Huss, H. & Werner, A. (2009) Inledning. I *Rundgång - genus och populärmusik* (s. 25-75). Göteborg/Stockholm: Makadam förlag.
- Groome, D. (2010). *Kognitiv psykologi – processer och störningar*. Lund: Studentlitteratur.
- Holt, N., Bremner, A., Sutherland, E., Vlieg, M., Passer, M. & Smith, R. (2012). *Psychology: The Science of Mind and Behaviour*. McGraw Hill.
- Lalander, P. & Johansson, T. (2007): *Ungdomsgrupper i teori och praktik*. Lund: Studentlitteratur.
- Lindgren, S. (2009). *Populärkultur - teorier, metoder och analyser* (2:a upplagan). Malmö: Liber AB.
- Jaffe, R. (2012). *Talkin' 'bout the Ghetto: Popular Culture and Urban Imaginaries of Immobility*. International Journal Of Urban & Regional Research, 36(4), 674-688. doi:10.1111/j. 1468-2427.2012.01121.x
- Jonsson, R. (2013). *Blatte betyder kompis*. Stockholm: Ordfront.
- Johansson, T., & Olofsson, R. (2011). *The art of becoming 'Swedish': Immigrant youth, school careers and life plans*. Ethnicities, 11(2), 184-201. DOI: 10.1177/1468796811398827
- Marcia, J. (2006). Jagidentitet och objektrelationer. I A. Frisé & P. Hwang (red:er), *Ungdomar och identitet* (s. 171-196). Stockholm: Natur och kultur.
- Magnusson, E. (2002). *Psykologi och kön - från könsskillnader till genusperspektiv*.

- Stockholm: Bokförlaget Natur & kultur.
- Magnusson, E. & Marecek, J. (2010). *Genus och kultur i psykologi - teorier och tillämpningar*. Stockholm: Bokförlaget Natur & kultur.
- Mucchielli, L. (2009). Autumn 2005: *A Review of the Most Important Riot in the History of French Contemporary Society*. *Journal Of Ethnic & Migration Studies*, 35(5), 731-751. doi:10.1080/13691830902826137
- Nationalencyklopedin, [NE] (2014). Hämtat från www.ne.se
- Neguț, A., & Sârbescu, P. (2014). *Problem music or problem stereotypes? The dynamics of stereotype activation in rock and hip-hop music*. *Musicae Scientiae*, 18(1), 3-16. doi:10.1177/1029864913499180
- Sarnecki, J. (2009). *Introduktion till kriminologi*. Lund: Studentlitteratur AB.
- Sernhede, O. (2014). *Youth rebellion and social mobilisation in Sweden*. *Soundings: A Journal Of Politics And Culture*, (1), 81
- Sernherde, O. (2002). *Alienation is my nation: hiphop och unga mäns utanförskap i Det nya Sverige*. Stockholm: Ordfront Förlag
- Sernhede, O. & Söderman, J. (2010). *Planet Hiphop: om hiphop som folkbildning och social mobilisering*. Malmö: Liber, 2010 (Malmö: Holmbergs).
- Strömbäck, J. (2000). *Makt och medier-samspelet mellan medborgarna, medierna och de politiska makthavarna*. Lund: Studentlitteratur AB
- Svenningsson Elm, M. (2009). Unga, stil och nätet. I S. Lindgren (red.), *Ungdomskulturer*. Malmö: Gleerups Utbildning AB.
- Urban Dictionary (6 november 2014). Hämtat från <http://sv.urbandictionary.com/>
- Werner, A. (2009). Tolerant, fri och feminin! I H. Ganetz, A. Gavanoas, H. Huss & A. Werner (red:er), *Rundgång - genus och populärmusik* (s. 25-75). Göteborg/Stockholm: Makadam förlag.
- Willig, C. (2013). *Introducing qualitative research in psychology*. Berkshire, England: McGraw-Hill Education.

Musikreferenser

Crippa. (24K) (2013) Stockholm

Knowles. B., Sia "Diamond" (2013). *Epic Soundtrack* [CD] Columbia: Columbia Records.

Mattar. J., Milacic. D., Swallow. A. (2011). *Labababa*. [CD] Stockholm: Universal/Redline records

Monserrat. D. (2012). *Min grind*. [CD] Stockholm: Universal/Redline records

Rihanna. R. (2010). *Loud*. [CD] Barbados: Def Jam Records.

Ring. K. (2000). *Mitt hem blir ditt hem*. [CD] Stockholm: EMI Records.

Shakur. T. (1996). *All Eyez on me*. [CD] Death Row Records.

Wallace. C. (1994). *Ready to die*. [CD] Puff Daddy Records.

Winans. M. (2004). *Hurt no more*. [CD] Bad Boy Records.

Ålder: _____

Vilken etnicitet har du? (Vilket land kommer du och/eller dina föräldrar från) _____

<p>1. Vad lyssnar du på för musik? (Det är ok att fylla i flera alternativ)</p> <p>☐ Hiphop ☐ Rock</p> <p>☐ RnB ☐ Hardcore/metal</p> <p>☐ Pop ☐ Annat: _____</p>
<p>2. Vilka länder kommer artisterna du lyssnar på från?</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>
<p>3. Hur ofta lyssnar du på musik? (Fyll i <i>ett</i> alternativ)</p> <p>☐ Varje dag</p> <p>☐ 4-6 ggr/vecka</p> <p>☐ 1-3 ggr/vecka</p> <p>☐ Mindre än 1 ggr/vecka</p> <p>☐ Mindre än 1-2 ggr/månad</p>
<p>4. Vad lyssnar du på för musik om du är glad? (Skriv en låt och/eller artist)</p> <p>_____</p> <p>_____</p>
<p>5. Vad lyssnar du på för musik om du umgås med vänner? (Skriv en låt och/eller artist)</p> <p>_____</p> <p>_____</p>
<p>6. Vad lyssnar du på för musik om du är arg? (Skriv en låt och/eller artist)</p> <p>_____</p> <p>_____</p>
<p>7. Vad lyssnar du på för musik om du är ledsen? (Skriv en låt och/eller artist)</p> <p>_____</p> <p>_____</p>

Enkäten fortsätter på nästa sida, var god VÄND

8. Tycker du att texterna i musiken du lyssnar på påverkar hur du ser på dig själv?
(Sätt ett kryss på linjen)

Inte alls I mycket hög grad

9. Tycker du att texterna i musiken du lyssnar på påverkar hur du ser på ditt bostadsområde?
(Sätt ett kryss på linjen)

Inte alls I mycket hög grad

10. Skriv ner några av dina favoritartister och favoritlåtar:

Intervjufrågor

Lyssnar ni på kvinnliga/manliga artister?

Svenska/utländska artister?

Varför just den musiken?

Har umgänge betydelse? (Om man umgås med araber/afrikaner lyssnar man då mer på arabisk/afrikansk musik?)

Vart hittar ni ny musik? (Radio, tv, youtube, spotify? iTunes? Annat?)

Vilka media använder ni när ni lyssnar på musik? (Radio, tv, youtube, spotify, iTunes? Annat?)

Fråga 8: Tycker ni att texterna i musiken ni lyssnar på påverkar hur ni ser på er själv?

Kan ni känna igen er i texterna i musiken ni lyssnar på?

Vad är det ni känner igen er i?

eller

Vad gör att ni inte känner igen er i dem?

Vad tänker ni om den bild av er själva som texten/texterna ger?

(Livet, området, kompisarna, samhället...)